

LA VIDA CULTURAL

Almanac literari

Brins d'història

Mentre esperem—quan vindrà?— una "Col·lecció d'Autors Italians i Catalans" que sota un nom propici, el de Cariteu, per exemple, doni un impuls eficaç a les relacions literàries de dos vells països amics, heus ací que neix a Florència una discreta i també oportuna Biblioteca Hispano-Italiana. El seu primer volum, "Motivos hispánicos", d'Ezio Levi, on crítica, història i erudició fan una mescla saborosa, conté alguns capítols de particular interès per a nosaltres.

L'un d'ells, "El romance florentino de Jaume d'Olesa" és, a fi de comptes, un preludi per assajar, amb singular fortuna, un estudi comparatiu entre diverses variants conegudes (castellana, andalusa, sefardita, californiana) d'un dels més característics "romances" espanyols: el que ha estat batejat amb el títol de "Romance de una gentil dama y un rústico pastor". Però, per desdolla l'aparell erudit, hom veu l'autor de l'estudi seguir amb commosa atenció els petits episodis de la vida, més endevinada que sabuda, de Jaume d'Olesa, mallorquí, estudiant a mitjans del XV a Bolònia.

Ezio Levi és un historiador dels jers petits i densos. Deuig els espectacles llampants i es llura, pacient i apassionat, a les seves investigacions: segueix l'itinerari dels mercaders florentins a les terres valencianes; passeja amb aquests mateixos mercaders per la Barceloneta vella d'ara fa cinc segles; i evoca, en suggestiva contrapartida, l'èncis de Catalunya en la vida florentina d'aquell temps. Un corrent obscuro i segur, com un instint vital, portava de Catalunya a Itàlia i viceversa, modes, persones, mercaderies i obres d'art.

Aquests brins perfumats d'història faran que el llibre d'Ezio Levi sigui llegit amb avidesa pels catalans d'avui. Sobretot pels que voldrien veure represa, en el camp literari i artístic, la vella amistat catalano-italiana.

Tomas GARCES

Cursos i Conferències

Associació de Perits i Tècnics Industrials de Catalunya.—Aquesta Associació ha organitzat una Conferència sobre «Generació i Naturalitat dels Raigs Roentgen i llur utilització en l'assaig de materials» a càrrec del Perit Industrial Electricista senyor Albert Mosella i Comas, director gerent de la Societat Anònima Prieto.

La conferència tindrà lloc el vinent dimarts, dia 8, a un quart de vuit del vespre, al Saló de Conferències de l'Associació d'Industrials Electricistes, Trafalgar, 14, pral.

Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya.—Dilluns, dia 7 de maig, a les set de la tarda, a la sala d'actes del Col·legi de Notaris de Catalunya (Notariat, 4), el notari senyor Josep Faus i Condomines, donarà una conferència sobre el tema: «Dret especial de la Segarra».

Aquesta conferència forma part del cicle organitzat sobre les «Varietats Comarcals del Dret civil català».

Ateneu Enciclopèdic «Sempre Avants».—El pròxim dimarts, dia 8, a les deu de la nit, el director de «La Publicitat», senyor Carles Capdevila, donarà a segona conferència del cicle que la Secció d'Estudis Econòmics Polítics d'aquest Ateneu ha organitzat per aquest mes de maig sobre el tema global de «Historia i finalitat del periodisme de Barcelona». El senyor Carles Capdevila, doncs, parlarà de «La Història i finalitat de la publicitat».

El Col·legi Oficial de Llevadores de Catalunya convidà les col·legades a la conferència que el doctor V. Marqués donarà a l'estatge social, el dilluns, dia 7, a les sis de tarda. Dissertarà sobre el tema «Rotura uterina».

UN MANIFEST

DESVIACIONS EN ELS CONCEPTES DE LLENGUA I DE PATRIA

I.—L'inici de la segona centúria de la Renaixença ens ha portat a meditar conscienciosament sobre el camí fet pel catalanisme i el que encara resta per fer. Constatem, d'una banda, com el sentiment patriòtic s'ha estès considerablement, i com l'actuació de diverses generacions ha cristallitzat en guany's culturals i polítics. D'altra banda, però, cal aclarir unes desviacions actuals que comporten perills gravíssims. Dues són aquestes errors o desviacions que intentem de rectificar amb les presents ratlles: Primera: La concepció de la nostra Pàtria, com «formada únicament pel territori de l'actual Generalitat, és a dir, la seva reducció a una de les regions que la integren, fruit d'un afebliment de consciència nacional. Segona. La concepció que dona a la nostra Pàtria una extensió excessiva, que no ha tingut mai, provinent d'una confusió de catalanisme amb occitanisme.

II.—La nostra Pàtria, per a nosaltres, és el territori on es parla la llengua catalana. Comprèn, doncs, de les Corberes a l'Horta d'Oriola i de les comarques orientals d'Aragó a la Mediterrània. Composta de quatre grans regions — Principal, València, Balears i Rosselló — amb interessants característiques pròpies cadascuna, que cal conservar, en tots els ordres, llur personalitat, que ens dona una tan gran riquesa d'aspectes. No existeix cap perill — ni cap desig — d'absorció d'una regió per les altres. Fora contradictori a la tradició històrica i a l'esperit liberal del nostre poble. Respectuosos amb aquesta diversitat, ens cal, també, adquirir plena consciència de la nostra unitat i enfortir-la convenientment, sobretot en l'aspecte cultural. Unitat no vol dir pas submissió d'uns als altres ni uniformació externa; unitat vol dir creació d'uns ideals comuns i la joia de posseir una cultura que tots anomenem nostra. Allà on aquesta unitat ha de manifestar-se amb més energia és davant els altres països; en el contrast entre nacional i estranger és on més hem d'enfortir el sentiment de pàtria, per damunt de les diferències regionals. I no exposem, amb aquestes paraules, cap teoria nova; elles responen a la concepció tradicional i ortodoxa del catalanisme conscient. Això no significa, és clar, que vulguem tancar el pas a cap aspecte possible d'expansió catalana que es pugues plantejar oportunament i que fos viable.

III.—De les dues errors que combatem, la primera, que limita la nostra pàtria al territori de les quatre ex-provincies és, sens dubte, la més estesa i inveterada. Les manifestacions de consciència nacional, durant l'Edat Mitjana (el cronista Muntaner i el rei Pere III en són alts exponents), responen al sentiment integral de pàtria. L'afebliment i la desaparició del sentit d'unitat, coincideix amb els temps de decadència, i no cal dir que la nació que ens governa des de fora, ha procurat — i procura encara — per tots els mitjans, de fomentar i accentuar la divergència entre els països catalans. Surtosament, de mica en mica la Renaixença restaura el vell esperit de totalitat. Molt ha estat el camí fet, però cal reconèixer que encara no hem arribat a la plena consciència col·lectiva. El fruit millor de la commemoració del Centenari de la Renaixença, ha d'ésser l'extirpació de tot allò que s'oposa a

la consecució immediata d'aquest ideal. I creiem, sincerament, que la desviació que hem al·ludit — tot i ésser filla d'una noble i fervent intenció patriòtica — constitueix un obstacle gravíssim per a aquest assoliment.

IV.—En la qüestió occitanista trobem avui, entre nosaltres, una fluctuació de conceptes: unes vegades, Occitània és la suma de diverses regions, que formen una nacionalitat única (com ja definia Josep Aladern, a començaments de segle); d'altres vegades, Occitània és un compost de nacionalitats amb personalitat pròpia, que formen vagament una «supernació».

Dins les dues concepcions indicades es troba força estesa l'opinió que tots els territoris compresos del Llemosí al sud de València, i dels Alps a l'Atlàntic, parlen una sola llengua amb diversos matisos o dialectes, els quals — suposen — són poc divergents. Això porta, naturalment, a la conclusió que dintre el gran marc de la pretesa llengua occitànica es troben en un mateix peu d'igualtat el valencià i el català, el llemosí i el provençal, el gascò i el mallorquí, etc.

Caldría reflexionar bé sobre el perill que inclou per a la consciència de la unitat de la llengua allò que de primer antuvi podria semblar tot el contrari: en comptes d'eixamplar-se l'àrea geogràfica del nostre idioma, com algú creuria, el català queda diluït en aquesta superior unitat lingüística i esbocinat en altres llengües o dialectes; l'occitanisme, concebut així, tendeix, per via indirecta, a contraposar a la llengua catalana una llengua valenciana i una llengua mallorquina, amb la mateixa raó que hi hauria per a l'existència d'una llengua menorquina o lleidatana o catalonense, etc.

Altament, hi ha una raó científica que s'oposa a aquestes teories occitanistes. Avui la lingüística afirma que el català i la llengua d'oc — coneguda per tots els romanistes amb el nom de provençal — són dues llengües diferents, constitueixen dos grups lingüístics a part, malgrat les semblances de diversa índole que hom hi pugui trobar, les quals no són majors que les que hi ha entre el castellà i el portuguès. Alguna de les varietats del provençal és, certament, de fàcil comprensió per a un català mitjanament il·lustrat, però això no vol dir pas identitat de llengua. A ningú no se li acudirà de dir que el català i l'italià formen part d'una mateixa unitat lingüística pel sol fet que un públic català pugui seguir amb relativa facilitat una representació teatral en italià, llengua fàcil si hom la compara amb algun dels parlars occitans, com l'auvernès, o el gascò, només comprensibles al qui s'ha dedicat especialment a llur estudi.

Havent de dedicar el dimarts, demà passat, tota la plana de la «Vida Cultural» a la Festa dels Jocs Florals, suprimim avui la Secció de «Vers i Prosa» de consuetud en els números del diumenge

Noticiari de Música

Institut Orquestral de l'Associació Obrera de Concerts.—Avui, dia 6, a la tarda, al Palau de Projectes del Parc de Montjuïc, es celebrarà la primera audició de l'Institut Orquestral de l'Associació de Concerts.

Afaieteu-vos amb CREMA SABÓ BLANCAFLOR (en tub d'estany).

Instrucció pública

Primer ensenyament

Consell Provincial de Primer Ensenyament.—Aquest Consell, en sessió de 28 d'abril, prengué els següents acords:

Com a interpretació de l'últimament disposat per a la formació de llistes i nomenament d'interins, s'acorda que en cessar, cada mestre en una interenitat, siguin col·locats al final de la llista a què pertanyin, i no podran ésser nomenats fins que ho hagin estat tots els que la formen i sense que pugui ésser tingut en compte el número assignat pels respectius tribunals com a resultat dels cursos de selecció, només en el cas d'interins cursetistes que haguessin cessat en la mateixa data. Tot de conformitat amb allò disposat en l'apartat quart de la Circular de 3 de gener últim (Gasetta del 5, ratificada per O. del 21 del passat mes), i tenint en compte que l'O. del 21 deixa en suspens la del 10, i que s'estableix el dret preferent que per als excedents establí en l'apartat primer, lletra (a) la Circular de 3 de gener, els aspirants aniran col·locats en llista pel següent ordre:

Primera llista.—(a) Mestres excedents que hagin sol·licitat el reintegrés i tinguin reconegut tal dret; (b) Opositors amb dret a plaça, procedents de la convocatòria del 22; (c) Cursetistes aprovats dels exercicis del 31; (d) Cursetistes aprovats en 1933.

Segona llista.—Cursetistes aprovats en els exercicis primers, tant del 31 com del 33.

Tercera llista.—La integraran els no compresos en els termes que condicionen les llistes primera i segona, i es dividirà en dues parts: (a) aspirants amb serveis interins; (b) aspirants sense serveis. Aquests últims figuraran en la respectiva llista per ordre de dates de presentació d'instancies.

No és obligatori per als mestres que tenen reconegut el dret a propietat de sol·licitar interinitat, però sí l'acceptació de la plaça que s'adjudiqui, per als qui la sol·licitaran. En cas de renúncia, passaran al final de la llista com si de fet haguessin exercit escola interina, puix que porten consumit torn.

No s'admetran peticions sinó en els cinc primers dies de cada mes.

Els aspirants que reunixin les circumstàncies previstes per a figurar a les llistes primera i segona, i que no havent-ho sol·licitat a temps ho haguessin fet amb posterioritat, seran intercalats en la respectiva llista amb número (bis) i en el lloc que els correspondrà, pel número de promoció aconseguida en la respectiva convocatòria.

Per a sol·licitar i servir interinitats en la província, serà condició prèvia la residència en ella, extreta a justificar mitjançant la cèdula personal de l'exercici en curs, i en cas de dubte amb la documentació supletòria que es cregui convenient. La condició de residència serà d'aplicació als qui havent sol·licitat anteriorment figuressin a les llistes actualment en vigor.

Els residents a la província, que havent figurat en llistes anteriors en qualitat de cursetistes aprovats i que haguessin cessat reglamentàriament, haguessin renunciat l'escola assignada, podran ésser nomenats inclosos al final de llista si ho sol·liciten, prèvia expressa manifestació en tal sentit. Faran constar la data de la cessació o renúncia, extrems a tenir en compte per a l'ordre de col·locació. La petició es farà per instància al President del Consell provincial.

Reunió de Mestres municipals.—Es prega als mestres i mestresses municipals d'ensenyament primari, que avui, a les deu del matí, assisteixin a la reunió que tindrà lloc al local de l'Escola Municipal de Sords-muts, carrer Marqués de Santa Anna, 4 (Josepets), per tal de discutir i aprovar el «Projecte d'Estadut» redactat per la Comissió nomenada. Tot seguit es procedirà a nomenar el Consell Directiu que regirà l'«Associació de Mestres i Mestresses Municipals» de l'Ajuntament de Barcelona.

PRIMERES COMUNIONS
Recordatoris a tot luxe pintats a mà: nous models de tots preus i classes
Devocionaris senills i de luxe
LLIBRERIA CASULLERAS
15, Carrer Claris, 15

MAS & ROCA
CAMISERS
16 FONTANELLA 16
24 PORTAFERRISSA 26
Rebudes novetats en camises i corbates.